

El llibre

“Aquest llibre, que es diu ‘Sobre la nació dels valencians’, no tracta, ni en primer lloc ni sobretot, d’això que la premsa diu que tracta. Tracta d’altres coses importants. Metòdicament. I qui vulga discrepar dels meus raonaments amb raonaments, estarà en el seu dret. Però després d’haver llegit amb una mica de calma, no abans.”

Bé, ja s’ha publicat el llibre que havia escrit, el llibre que havia d’escriure, i sembla que alguns n’han fet una petita festa de carnaval en plena Quaresma. Falta de consideració als dies de l’any que la Mare Església recomana dedicar a la meditació i a la penitència. Sóc molt refractari a escriure sobre els meus escrits (i ho faig tan rarament que ja ni recorde quan va ser l’última volta), però aquesta vegada m’he trobat en un compromís difícil: callar podria fer l’efecte de complicitat o acord amb algunes de les bestieses, fantasies o petites insídijs que a propòsit del llibre i de l’autor (un servidor) han circulat per la ciutat i regne de València, amb possible difusió per altres terres innocents, illes i principats. De manera que vaig tornar d’uns dies de quaresma personal i de meditació a les vores del desert, i em vaig trobar a casa una selecció de retalls de diari: redactors, cronistes, polítics i espontanis diversos hi despatxaven babels i babilònies a propòsit d’un llibre meu. Potser tinc jo la culpa, vaig dir-me, que he preferit la meditació quaresmal i el desert en comptes d’assistir a la presentació pública del llibre. Ja temia jo que alguna cosa així podia passar, algun petit malentès, i ser inicialment jutjat *in absentia*. Alguna cosa petita sí, però tanta imprudència temerària no l’esperava, no senyor. No esperava titulars tan parcials, citacions retallades, atribucions tan incertes, reaccions tan accelerades, opinions tan escasses de fonament.

I tot això, vaig pensar, per una simple presentació, per uns fragments publicats, o per frases soltes fora de context, o per allò que alguns pensen que han interpretat. Tot això, quan el llibre encara no era a la venda. Els judicis finals, la glòria o la condemna eterna, abans d’obrir-lo i mirar què diu. Tant se val què diu: diuen que diu açò o allò i amb això n’hi ha prou per opinar en públic i en privat, aprovar, acusar, insultar, esborrar-se o apuntar-se. N’hi ha prou per situar-se, o situar-me, en una banda o una altra d’una ratlla imaginària, prou per donar origen a polèmica i bandositats, que és la trista distracció històrica d’aquest regne i ciutat. I com que la ratlla és una mica més que imaginària, la matèria de diversió i d’escàndol

era si l’autor l’havia trepitjada, o fins i tot si havia passat a l’altre costat. El judici babilònic sobre tan alta qüestió es pot resoldre de la manera que explicaré. Per exemple: sostinc, no des d’ara sinó des de sempre, que un marc polític exclusiu, únic i comú per a tots els Països Catalans (un sol espai de sobirania, un sol sistema de partits, etc.) és un projecte irreal, una utopia, i per tant el nacionalisme polític valencià (tal com fa el català de Catalunya) ha de jugar en el seu propi terreny. Em sembla una obvietat. I escric: “hi ha utopies necessàries, en tant que horitzons ideals, i d’altres, com el més rigorós catalanisme *polític* al País Valencià, tan legítimes i atractives com perfectament prescindibles”. Molt bé. Als papers diaris, el resum és que l’autor ha renunciat a tota una vida de catalanista impenitent. O siga, que s’ha passat a l’enemic, ha creuat la ratlla fatal, etcètera. Valga’m la Mare de Déu i tots els sants.

Parle de conciliar símbols, perquè dos ordres simbòlics antagònics, en la mateixa societat, són un factor de destrucció: és que m’he fet “blavero”. Amén. Afirme que jo mateix, a més de ser en primer lloc i sobretot valencià, puc considerar-me *també* català (tot i que la major part dels valencians no poden, o no volen, i per això no són menys valencians que jo). Sembla que el “també” afecta la puresa de la fe, i em converteix en traïdor automàtic. Paciència. I així una cosa, i una altra. I un treball de deu anys queda convertit, als ulls d’un col·lega que no l’ha llegit, en una mostra de “pensament dèbil”: qui sap què vol dir. I algunes de les entrevistes que m’han fet i publicat després, tampoc no han aportat massa clarícia. Perquè la cosa més important és que aquest llibre, que es diu *Sobre la nació dels valencians*, no tracta, ni en primer lloc ni sobretot, d’això que la premsa diu que tracta. Tracta d’altres coses importants. Metòdicament. I qui vulga discrepar dels meus raonaments amb raonaments, estarà en el seu dret. Però després d’haver llegit amb una mica de calma, no abans.

Avui, quan escric açò, és dia de Sant Josep. Per coses més suaus que les que jo dic en el meu llibre, a Fuster i un llibre seu els van cremar en una falla. I punt. Espere no haver d’escriure, durant algun temps, ni una ratlla més sobre aquest tema.